

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 136g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (6) din Legea
nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative
(neretroactivitatea actelor normative interpretative)

CHIȘINĂU
2 noiembrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 11 iunie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 2 noiembrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, ridicată de dl avocat Alexandru Bot, în interesele dlui Oleg Pisica, în dosarul nr. 3-1870/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Galina Ciobanu, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 28 noiembrie 2018, dl Oleg Pisica a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate prin care a solicitat anularea actului de constatare nr. 25/08 din 30 octombrie 2018. Potrivit actului de constatare, în perioada anilor 2015-2018, exercitând în același timp o funcție publică cu statut special în cadrul Ministerului de Interne și un mandat de consilier într-un consiliu local, dl Oleg Pisica ar fi încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

4. Pe parcursul judecării cauzei a intrat în vigoare Legea nr. 120 din 9 iulie 2020 pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Această lege stabilește că funcționarii publici care exercită mandatul de ales local și care nu se află în incompatibilitate potrivit articolului 7 alin.(1) lit. c) și d) din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local, așa cum aceste prevederi au fost interpretate de Legea nr. 263/2012, nu cad sub incidența articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În opinia autorului sesizării, din această lege rezultă că nu există vreo incompatibilitate între funcția de consilier local și statutul de funcționar public.

5. În cadrul ședinței de judecată din 23 aprilie 2021, dl avocat Alexandru Bot a ridicat, în interesele dlui Oleg Pisica, excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative. Aceste prevederi stabilesc că actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor în care prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

6. Printr-o încheiere din 3 iunie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative

Articolul 72

Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative

„[...]”

(2) Interpretarea oficială a legilor, altele decât cele menționate la alin.(1), se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.

[...]”

(6) Actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției a menționat că, deși Legea nr. 120 din 9 iulie 2020 pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public soluționează problema litigiului principal, aceasta nu poate fi aplicată în procesul respectiv, pentru că, conform dispozițiilor contestate, actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive. Potrivit normei contestate, o excepție de la regula neretroactivității actului normativ interpretativ o constituie cazul în care prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă. Totuși, în opinia autorului sesizării, excepția nu este aplicabilă pe deplin în litigiul de bază, pentru că actul de constatare emis de Autoritatea Națională

de Integritate nu are ca efect doar sancționarea dlui Oleg Pisica, ci produce și alte efecte ca urmare a încălcării regimului general al incompatibilităților.

10. În opinia autorului excepției, legile interpretative nu generează norme juridice. Acestea doar explică conținutul normelor juridice interpretate. Prin urmare, în lipsa unui efect retroactiv al legilor interpretative, se tolerează abuzurile comise de autorități până la intrarea în vigoare a legilor respective.

11. Astfel, autorul consideră că articolul 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative este contrar articolului 23 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 72 alin. (6) din Legea cu privire la actele normative, potrivit căruia actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor în care prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă. Curtea constată că aceste prevederi nu au făcut obiect al controlului de constituționalitate.

16. Curtea a stabilit în jurisprudența sa ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate și aplicabilitatea prevederilor contestate la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect o contestație împotriva unui act de constatare care pune în discuție o pretinsă încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, dat fiind faptul că persoana vizată a exercitat în același timp o funcție publică cu statut special în cadrul Ministerului de Interne și un mandat de consilier într-un consiliu local. Pe parcursul judecării cauzei a intrat în vigoare o lege interpretativă, care, în opinia autorului excepției, soluționează problema incompatibilității mandatului de consilier local cu alte funcții publice. Prin urmare, Curtea admite că instanța de judecată va aplica în analiza sa dispozițiile contestate care se referă la acțiunea în timp a actelor normative interpretative.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept

fundamental (a se vedea DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 20; DCC nr. 69 din 18 mai 2021, § 19).

19. Autorul excepției a susținut că dispozițiile contestate sunt contrare articolului 23 alin. (2) [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

20. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. Curtea a stabilit că problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 17; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 17).

21. Pentru că a fost invocată doar pretinsa încălcare a articolului 23 alin. (2) din Constituție, fără a se motiva incidența unui drept fundamental, Curtea nu-și poate continua analiza cu privire la pretinsa neconstituționalitate a articolului 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017.

22. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, ridicată de dl avocat Alexandru Bot, în interesele dlui Oleg Pisica, în dosarul nr. 3-1870/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 2 noiembrie 2021

DCC nr. 163

Dosarul nr. 136g/2021